

Dönem : 1
Toplantı : 2

CUMHURİYET SENATOSU S. Sayısı : 13

**Askerî Yargıtayın kuruluşu hakkındaki kanun tasarısının
Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet
Senatosu Millî Savunma ve Anayasa ve Adalet
komisyonları raporları (M. Meclisi 1/142,
C. Senatosu 1/115)**

(Not : Millet Meclisi Sıra Sayısı : 319)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1334 - 5644*

26 . 10 . 1962

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 24 . 10 . 1962 tarihli 135 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilen, Askerî Yargıtayın kuruluşu hakkındaki kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı
Fuad Sirmen

Not : Bu tasarı 24 . 2 . 1962 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 24 . 10 . 1962 tarihli 135 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir.

Millî Savunma Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. : 1/115
Karar No. : 11*

9 . 11 . 1962

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Millet Meclisinin 24 . 10 . 1962 tarihli 135 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle kabul edilen Askerî Yargıtay kuruluş kanunu tasarısı ilgili bakanlıklar temsilcilerinin de iştirakleri ile komisyonumuzda görüşüldü.

Tasarı gerekçesinde tafsilen izahı yapılan hususlar komisyonumuzca da uygun görülmüş ve Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen metnin aynen kabulüne ve havalesi gereğince Ana-

yasa ve Adalet Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulmasına oybirliğiyle karar verildi.

Başkan C. Başk. Seç. Üye <i>K. Orbay</i>	Başkan V. Tabii Üye <i>F. Özdilek</i>	Sözeü Manisa <i>E. Açar</i>	Tabii Üye <i>M. Ataklı</i>
C. Başk. Seç. Üye <i>N. Özdeniz</i>	Çanak kale <i>A. Aksoy</i>	Erzurum <i>R. Sanalan</i>	

Anayasa ve Adalet Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Anayasa ve Adalet Komisyonu
Esas No. 1/105
Karar No. 22

23 . 11 . 1962

CUMHURİYET SENATOSU YÜKSEK BAŞKANLIĞINA

«Askeri Yargıtayın kuruluşu hakkında Kanun» tasarısının Millet Meclisi Genel Kurulunun 24 . 10 . 1962 tarihli 135 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilen metni, Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet Komisyonu tarafından 22 . 11 . 1962 ve 23 . 11 . 1962 tarihlerinde yapılan toplantılarında Hükümet temsilcileri hazır oldukları halde, incelenmiştir.

22 . 11 . 1962 tarihli komisyon toplantısına, Komisyon Başkanı Şeref Kayalar, Komisyon Sözcüsü Zihni Betil, Komisyon üyelerinden Fethi Başak, Âmil Artus, Hazım Dağlı, İzzet Birand, Kâmil Coşkunoğlu ve Zeki Kumrulu katılmış ve hazır bulunmayan Komisyon Kâtibi Halil Açar yerine kâtipliğe Fethi Başak seçilmiştir.

23 . 11 . 1962 tarihli komisyon toplantısında da, Komisyon Başkanı Şeref Kayalar, Komisyon Sözcüsü Zihni Betil, komisyonun bu iş için kâtip seçtiği Fethi Başak, Komisyon üyelerinden Âmil Artus, İzzet Birand ve Zeki Kumrulu katılmışlardır.

Yapılan görüşmeler sonunda, tasarı gerekçesi ve Millet Meclisi Genel Kurulunca kabul edilen metin komisyonumuzca da uygun görülmüştür.

Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunun tasviplerine arz edilmek üzere, işbu rapor Yüksek Başkanlığa sunulur

Başkan Bursa <i>S. Kayalar</i>	Sözeü Tokat <i>Z. Betil</i>	(Bu kanunda) Kâtip İstanbul <i>F. Başak</i>	Üye C. Bşk. Kon. <i>Â. Artus</i>
	Üye İzmir <i>I. Birand</i>	Üye Ordu <i>Z. Kumrulu</i>	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

Askerî Yargıtayın kuruluşu hakkında kanun tasarısı

Kuruluş

MADDE 1. — Askerî Yargıtay, bir Askerî Yargıtay Başkanı bir II nci Başkan, bir Başsavcı, bir Başsavcı Başyardımcısı ve yeteri kadar Başsavcı yardımcısıyla dört daireden ibarettir.

Her dairede bir Başkan, yedi üye bulunur.

Askerî Yargıtay teşkilâtı Millî Savunma Bakanlığı kuruluş ve kadrolarında gösterilir.

Başkanların seçimi

MADDE 2. — Askerî Yargıtay Başkanları ve Daire Başkanları Genel Kurulunca kendi üyeleri arasında gizli oyla ve dört yıl için üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile ilk iki seçimde bu çoğunluk sağlanamadığı takdirde salt çoğunlukla seçilirler.

Üyeler ile Başsavcının seçimi

MADDE 3. — Askerî Yargıtay üyeleri ile Başsavcısı, Hâkimlik niteliğine sahip 40 yaşını bitirmiş ve en az 10 yıl Askerî Hâkimlik veya Askerî Savcılık yapmış kimseler arasından, Askerî Yargıtay Genel Kurulunun üye tamsayısının salt çoğunluğu ile boş yerin üç misli olarak gösterdiği adaylar arasında Cumhurbaşkanınca seçilir.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Askerî Yargıtay kuruluşu hakkındaki kanun tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

ANAYASA VE ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Askerî Yargıtayın Kuruluşu hakkındaki kanun tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisi Metni

Askerî Yargıtay dairelerinin görevi

MADDE 4. — Askerî Yargıtay daireleri, Askerî mahkemelerce verilen karar ve hükümlerin inceleme merciidir, ayrıca kanunla gösterilen askerî işlere ait belli dâvalara ilk derece mahkemesi olarak bakar.

Başkanın görev ve yetkisi

MADDE 5. — Askerî Yargıtayda bütün idari işlerin yürütülmesi, üyelerin dairelere ayrılması, gereği halinde bir daireden diğer daireye geçici olarak verilmesi, adli işlerin dairelere dağıtılması ve İçtihatları Birleştirme Kuruluna ve Genel Kurula Başkanlık görevi Başkana aittir.

II nci Başkanın görev ve yetkileri

MADDE 6. — İçtihatları Birleştirme Kurulu ile Genel Kurula başkanlık hususu dışında kalan işlerden başkanın vereceği işleri yürütmek, Daireler Kuruluna başkanlık etmek ve Başkanın bulunmadığı hallerde ona vekâlet etmek II nci Başkana aittir. II nci Başkanın da bulunamadığı hallerde bütün işler en kıdemli Daire Başkanı tarafından yürütülür.

İç çalışma esasları

MADDE 7. — Askerî Yargıtay iç çalışma esasları Genel Kurulca düzenlenir.

Genel Kurul

MADDE 8. — Askerî Yargıtay Genel Kurulu, Askerî

Millî Sa. Ko.

MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 4 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 6 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Millet Meclisince kabul edilen metnin

Anayasa ve Adalet Ko.

MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen 4 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen 6 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen 7 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Millet Meclisince kabul edilen 8 nci madde

Millet Meclisi Metni

Yargıtay Başkanları ile üyelerinin tamamından kurulur. Genel Kurul üye tamsayısının beşte dördü ile toplanır. Ve kararlarını toplantıya katılanların üçte iki çoğunluğu ile verir.

Dairelerin toplanması

MADDE 9. — Askerî Yargıtay Dairelerinden her biri bir başkan ve dört üye ile toplanarak karar ve hüküm verirler, Daire başkanlarının bulunamadığı hallerde o dairede bulunan en kıdemli üye Daire Başkanlığı görevini yapar.

Daireler Kurulu

MADDE 10. — Askerî Yargıtay Daireler Kurulu, II nci Başkanın Başkanlığında 16 üyeden kurulur. Bu Kurul, Daire Başkanları ile Başkanın seçeceği üyelerin katılımıyla toplanır, karar verir. Ancak görüşülecek mesele hakkında evvelce dairelerdeki konuşma ve karara katılmış Daire Başkanı ve üyeler bu Kurula katılamazlar. Konuşmalara katılmıyan Daire Başkanını Daireler Kurulunda o Dairedeki en kıdemli üye temsil eder.

Daireler Kurulunun görevleri

MADDE 11. — Askerî Yargıtay Daireler Kurulu, Askerî Mahkemelerden verilen direnme kararları ile Askerî Yargıtay dairelerinden çıkan kararlara karşı Başsavcılık tarafından yapılan itirazları inceler. Ve ilk derece mahkemesi olarak Askerî Yargıtay Dairelerince verilen kararları Temyizen tetkik eder.

Millî Sa. Ko.

8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Anayasa ve Adalet Ko.

aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millet Meclisince kabul edilen 9 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10. — Millet Meclisince kabul edilen 10 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Millet Meclisince kabul edilen 11 nci madde aynen kabul edilmiştir.

*İçtihatları Birleştirme
Kurulunun toplanması*

MADDE 12. — Askerî Yargıtay İçtihatları Birleştirme Kurulu, Başkanın Başkanlığında II nci Başkan, Daire Başkanları ve her daireden Başkanının uygun göreceği en az beşer üyenin katılımıyla toplanır ve karar verir. Bu toplanma ve kararlarda Başsavcı veya Başsavcı yardımcısı hazır bulunur ve oya katılır.

*İçtihatları Birleştirme
Kurulunun kararları*

MADDE 13. — Askerî Yargıtay İçtihatları Birleştirme Kurulu :

A) Askerî Yargıtay dairelerinden biri belirmiş bir içtihadından dönmek isterse veya benzer olaylarda kendisinin veya diğer bir dairenin yahut Daireler Kurulunun veya Yargıtay Genel Kurul ve Büyük Genel Kurulunun evvelki bir karar veya içtihadına aykırı karar vermişse ;

B) Askerî Yargıtay Daireler Kurulu benzer olaylarda kendisinin veya Yargıtay Genel Kurul veya Büyük Genel Kurulunun evvelki bir karar veya içtihadına aykırı karar vermişse :

İş Askerî Yargıtay İçtihatları Birleştirme Kurulunda incelenir.

Bu hallerde ilgili daire başkanı veya aykırı kararlar veren dairelerin başkanlarından biri yahut II nci başkan içtihadından dönüşün veya aykırılığın nedenini açıklayan raporu aykırı kararların benzerleri ile beraber Askerî Yargıtay Baş-

MADDE 12. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 13 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Millet Meclisince kabul edilen 12 nci maddede aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Millet Meclisince kabul edilen 13 nci maddede aynen kabul edilmiştir.

kanına verir. Bu rapor ve karar benzerlerinin Kurula katılacak üyelere dağıtılmasından en az on gün sonra iş İçtihatları Birleştirme Kurulunda incelenir.

İçtihatları Birleştirme Kurulunca verilmiş bir kararın değiştirilmesini veya kaldırılmasını gerektirecek bir durum ortaya çıktığı Askerî Yargıtay Başkanlığına gerekçesiyle bildirilirse Başkanlık bu isteği kapsıyan dilekçe veya yazıyı İçtihatları Birleştirme Kuruluna verir. İçtihatları Birleştirme Kurulunda bu şekildeki başvuruların görülebilmeleri için üye tamsayısının salt çoğunluğu ile karar verilmek gereklidir.

Askerî Yargıtay kararlarının etkisi

MADDE 14. — Askerî Yargıtay Daireler Kurulu kararlarıyla İçtihatları Birleştirme Kurulu kararları askerî mahkemeler ile Askerî Yargıtay Dairelerini bağlar

Kararların verilisinde oy yetkilisi

MADDE 15. — Askerî Yargıtay Dairelerinde, Daireler Kurulunda ve İçtihatları Birleştirme Kurulunda kararlar oyluğu ile verilir.

Oyların toplanışı

MADDE 16. — Askerî Yargıtay Dairelerinde, Daireler Kurulunda oylar evvelâ rapor-tör üye ve bundan sonra en kadensiz üyeden başlanarak üzere kadem sırasına göre toplanır.

MADDE 14. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 14 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 16 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Millet Meclisince kabul edilen 14 ncü maddede aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Millet Meclisince kabul edilen 15 nci maddede aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Millet Meclisince kabul edilen 16 ncü maddede aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisi Metni

İçtihatları Birleştirme Kurulunda ise en kıdemsiz üyeden başlanılmak suretiyle kıdem sırasına göre oy verilir. Başkan her iki durumda da en son oy verir.

Genel Sekreterlik ve Sekreterlik

MADDE 17. — Askerî Yargıtay Başkanlığına bağlı olmak ve ona ait bütün idari işleri görmek üzere, hizmet çeşitlerine göre kısımları da kapsıyan bir Genel Sekreterlik ile her dairede ve Daireler Kurulunda ve ayrıca Başsavcılık emrinde görev ve işleyiş şekilleri ve kadroları eylemli kadro cetveline ithal edilmek üzere Askerî Yargıtay Genel Kurulu tarafından düzenlenecek bir sekreterlik teşkilâtı kurulur.

Adli tatil

MADDE 18. — Barışta umumî adli tatil Askerî Yargıtayda da aynen uygulanır.

Yürürlükten kaldırılan maddeler

MADDE 19. — Askerî Yargılama Usul Kanununun 39, 41, 42, 45, 46, 47, 48, 57, 248 nci maddeleri ve 78 sayılı Kanunla değiştirilen 40 ve 43 ücü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Yeni dairelerin kurulması

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girmesiyle birinci maddede yazılı dört daireden iki dairenin kurulması şarttır. Diğer iki daire bu kanunun yürürlüğe girdiği tarih-

Millî Sa. Ko.

MADDE 17. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 18 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen metnin geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Anayasa ve Adalet Ko.

MADDE 17. — Millet Meclisince kabul edilen 17 nci maddede aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Millet Meclisince kabul edilen 18 nci maddede aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Millet Meclisince kabul edilen 19 ncu maddede aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci geçici madde aynen kabul edilmiştir.

ten itibaren iki yıl içinde kurulur. Ancak dört dairenin kurulması tamamlanıncaya kadar 10 ncu maddedeki daireler kurulu II nci Başkanın Başkanlığında 9 üyeden teşekkül eder.

Üyelik hukukununun saklı olması

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, evvelce üye seçilen ve halen Silâhlı Kuvvetlerde görevli olan adli üyeler ile Askerî Yargıtayda mevcut adli üyeler ve II nci Başkan ve Başsavcının üyelik hukuku saklıdır.

Seçimlerde üye tamsayısı

GEÇİCİ MADDE 3. — Askerî Yargıtayda; bu kanunla kurulan veya kurulacak olan daireler için, noksan olan Başkanlarla üyeler ve Başsavcının seçiminde; seçim tarihinde var olan II nci Başkan, Adli üyeler ve Başsavcı ile geçici ikinci maddede üyelik hakları saklı tutulan diğer adli üyeler, Askerî Yargıtay üye tamsayısı kabul olunur. Ancak Başkanlar ve Başsavcının seçimi, İki Daire üyelerinin seçimi tamamlandıktan sonra onların da katılımı ile yapılır.

Kanunun yürürlüğe girmesi

MADDE 20. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Kanunun yürütülmesi

MADDE 21. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen metnin geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen metnin geçici 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Millet Meclisince kabul edilen metnin 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci geçici madde aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü geçici madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Millet Meclisince kabul edilen 20 nci maddede aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — Millet Meclisince kabul edilen 21 nci maddede aynen kabul edilmiştir.

